

Výrobca: Explosia a.s., Pardubice - Semtín

Distribútor: Explosia SK s.r.o., Bratislava

NÁVOD NA POUŽÍVANIE

banská skalná trhavina DAP-2 (ČR)

I. Rozsah a podmienky použitia

1. Banská skalná trhavina DAP-2 (ČR) (ďalej len trhavina) je určená pre trhacie práce na povrchu i v podzemí ako banská skalná trhavina za podmienok stanovených v tomto návode a v predpisoch o výbušninách. Nesmie sa použiť v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu plynov, par a prachov a v materiáloch, v ktorých by ich použitie mohlo spôsobiť požiar alebo výbuch.

Trhavina je vhodná pre použitie najmä na clonové a komorové odstrelly pri hromadnej ťažbe na povrchu pre všetky druhy hornín.

2. Trhavina je skonštruovaná na báze dusičnanu amónneho a paliva a jednotlivej zložky (dusičnan amónny, olej a farbivo) sú zmiešané v takom pomere, aby výrobok mal požadované funkčné vlastnosti. Je to trhavina sypkej konzistencie, červenej farby s kladnou kyslíkovou bilanciou.
3. Najmenší dovolený priemer je 32 mm.
4. Dodávaná a používaná trhavina musí mať vlastnosti uvedené v podnikovej norme TDV 658/16, vydané Explosia a.s., Pardubice – Semtín, a v certifikátu ES o preskúšaní typu č. 1019-022/V/2006.
5. Každý, kto príde do styku s trhavinou, musí postupovať s najväčšou opatrnosťou a dodržiavať predpisy o výbušninách a tento návod tak, aby neohrozil svoju bezpečnosť a bezpečnosť iných osôb a majetku. Nakladať s trhavinou a zachádzať s ňou môžu len osoby zdravotne a odborne spôsobilé, a to pri dodržovaní všeobecne závažných právnych predpisov, najmä zákona č. 58/2015 Z.z., o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe, v znení neskorších predpisov a vyhlášky Slovenského banského úradu (SBÚ) č. 288/2015 Z.z., o výbušninách, v znení neskorších predpisov.

II. Iniciácia a nabíjanie

1. Na iniciáciu trhaviny sa nesmie použiť roznecovadlo s iniciačnou schopnosťou menšou ako má referenčná rozbuška REF.DET 3 (0,6 g Np) v zmysle STN EN 13763-15 (668083), možno použiť aj iniciačnú náložku trhaviny s hmotnosťou napr. 200 g a detonačnou rýchlosťou min. 5000 m.s⁻¹.
2. Náložkovaná trhavina sa môže do vrtov voľne vsúvať a spúšťať voľným pádom do hĺbky max. 40 m.
3. Nenáložkovanú trhavinu je možno do vrtov sypať.

4. Trhavinu v náložkách a nenáložkovú (voľne sypanú) trhavinu možno do vrtov nabíjať aj pneumaticky. Vzhľadom ku konzistencii trhaviny musí byť použité nabíjacie zariadenie upravené tak, aby v ňom nedochádzalo k upchávaniu či usadzovaniu trhaviny.
5. Náložky trhaviny sa nesmú deliť

III. Vodovzdornosť

Voľne sypaná trhavina sa smie použiť len v suchom prostredí. Náložky trhaviny v uzavretých polyetylénových obaloch sa môžu použiť aj vo vlhkom, príp. mokrom prostredí, avšak nikdy nie pod vodou.

IV. Teplotné rozmedzie pri používaní trhaviny

1. Trhavina mrazom netvrdne.
2. Trhavina je použiteľná v rozmedzí teplôt od $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$.

V. Spotrebná doba a skladovacie podmienky

Spotrebná a záručná doba trhaviny je 5 mesiacov odo dňa výroby za predpokladu, že je uskladnená v priestore, kde teplota sa pohybuje v rozmedzí od $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $+25\text{ }^{\circ}\text{C}$, pri relatívnej vlhkosti ovzdušia nepresiahne 80 % a trhavina je uložená v nepoškodených expedičných obaloch.

VI. Zaradenie pre dopravu a skladovanie

Trhavina pre účely železničnej a cestnej dopravy je podľa ADR a RID zaradená takto:

UN 0082, TRHAVINA, TYP B, 1.1D

Pre účely skladovania je trhavina v zmysle vyhlášky MH SR č.288/2015 Z. z. zaradená do triedy B por.č. 18.

VII. Balenie a označovanie trhaviny

1. Trhavina sa dodáva v náložkách v priemere rovnakom alebo väčšom než je spodná hranica priemeru ($\text{Ø } 32\text{mm}$), napr. $\text{Ø } 75\text{ mm}/2500\text{ g}$, alebo i voľne sypaná v obaloch o hmotnosti 20-30 kg.
Náložkovaná trhavina je balená do priehľadného polyetylénového obalu. Expedičným obalom náložkovaných trhavín sú lepenkové uzatvárateľné škatule alebo je trhavina balená podľa dohody výrobcu s odberateľom. Voľne sypaná trhavina sa dodáva v samonosných vreciach.
Expedičný obal je nevratný, schválený pre prepravu nebezpečného tovaru triedy 1 podľa ADR a RID.
Pre uľahčenie manipulácie sú expedičné obaly uložené na normalizovaných paletách.
2. Prepravný (expedičný) obal musí byť opatrený údajmi, predpísanými STN 66 8011 a nariadením č. 1272/2008/EU (CLP). Okrem toho musí byť trhavina označená identifikátorom sledovateľnosti v súlade so zákonom č. 298/2012 Z.z.

VIII. Spôsob ničenia

Trhavina sa ničí len výbuchom na určenom mieste na povrchu. Hmotnosť ničenej trhaviny nesmie presiahnuť 5 kg. Pri manipulácii s trhavinou určenou k zničeniu a pri jej ničení sa musí postupovať ako pri používaní trhavín k trhacím prácam a musia byť dodržané príslušné bezpečnostné predpisy o výbušninách (vyhl. SBÚ č. 288/2015 Z.z., v znení neskorších predpisov).

Na iniciáciu ničenej trhaviny sa musí použiť počinová náložka trhaviny o hmotnosti 200 g s detonačnou rýchlosťou min. $5000\text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$.

Prípadné zvyšky trhaviny treba opatrne zmiešať, uložiť do nepriepustných obalov a zlikvidovať podľa platných predpisov.

Obaly sa likvidujú podľa platných predpisov o obaloch (zákon č. 79/2015 Z.z.), zvyšky trhaviny sa ničia iba výbuchom na mieste určenom pre likvidáciu výbušnín v súlade s predpismi SBÚ.

IX. Upozornenie na nebezpečné vady

U trhaviny sa nepredpokladá výskyt nebezpečných chýb

X. Likvidácia zlyhávkov

Pri likvidácii zlyhávkov sa postupuje podľa príslušného ustanovenia Vyhlášky MH SR č.200/2015 Z.z., v znení neskorších predpisov.

XI. Ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci

Údaje o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci sú uvedené v karte bezpečnostných údajov výrobku, ktorá sa prikladá k návodu na používanie, ku každej dodávke.

XII. Požiarna ochrana

Trhavina je horľavá a môže z horenia prejsť do detonácie.

V prípade požiaru nehasiť a evakuovať okolie do bezpečnej vzdialenosti.

Pri horení vznikajú toxické a dráždivé plyny najmä oxidy dusíku a oxid uhoľnatý. Ak sa požiar nedotýka trhaviny a je možné s ním bojovať z chráneného priestoru, je treba zabrániť tomu, aby požiar trhavinu nezasiahol. Ak je trhavina na dopravnom prostriedku a ak je to možné, je dôležité odtrhnúť dopravný prostriedok do otvoreného priestoru, aby sa zabránilo ohrozeniu osôb.

XIII. Fyzikálne a funkčné parametre

Základné technické požiadavky podľa TDV 658/16:

Znak kvality	Merná jednotka	Hodnota	
		do 1.týždňa po výrobe	na konci spotr. doby
Kyslíková bilancia	% O ₂	+ 0,3	
Merný objem splodín výbuchu	<i>min.</i> dm ³ . kg ⁻¹	970	
Výbuchová teplota	<i>min.</i> °C	2520	
Výbuchové teplo	<i>min.</i> kJ.kg ⁻¹	3830	
Účinok trhaviny podľa Trauzla	<i>min.</i> cm ³	250	230
Detonační rýchlosť Ø 32mm (Fe-trubka)	<i>min.</i> m×s ⁻¹	2200	2100
Prenos detonácie za sucha (PVC-trubka, Ø 32 mm)	<i>min.</i> cm	dotyk	dotyk
Detonačná schopnosť voľne sypaná (PVC-trubka, Ø 32 mm)	-	vyhovuje skúške	
Sypná hmotnosť	<i>min.</i> g.cm ⁻³	0,65	
Citlivosť k nárazu	<i>min.</i> J	15	
Teplota vzbuchu	<i>min.</i> °C	190	
Jedovaté plynné splodiny výbuchu	<i>max.</i> dm ³ CO.kg ⁻¹	20	
Brizancia oloveným valčekom	<i>min.</i> mm	1,6	1,4
Najmenší dovolený (medzný) priemer	<i>min.</i> mm	32	

XIV. Údaje vyplývajúce z legislatívy

Na trhavinu ako výbušninu sa spolu so zákonom č. 58/2014 Z.z., v znení neskorších predpisov, vzťahuje zákon č. 67/2010 Z.z. Trhavina je stanovený výrobok podľa zákona č. 51/2017 Z.z., v znení neskorších predpisov a nariadení vlády č. 58/2016 Z.z., v znení neskorších predpisov.

V Pardubiciach, dňa 23. 5. 2017

Tento Návod na použitie je doslovným prekladom do slovenského jazyka z Návodu na použitie vydaného výrobcom Explosia a.s. Pardubice – Semtín.